

relligere naturæ dissimilitudinē, sed generātis autoritatē. Quærebant ergo eū apprehendere, et nemo misit in illū manus, quia nondum uenerat hora eius. Hoc est, quia nolebat. Qui em̄ uoluntate natus est, uolūrate passus est. Sicut horam p̄uidebat sibi natiuitatis suæ, ita horam p̄destinauit passionis suæ. Si hora mortis nostræ illius est uolūtas, quanto magis hora passionis suæ in arbitrio uoluntatis suæ uenit? Magna igitur misericordia dñi nostri Iesu Christi, factum esse eum p̄pter nos in tempore, per quē facta sunt tēpora: factū esse inter om̄ia, per quē facta sunt omnia: factum esse, quod fecit. Factus est quod fecerat. factus est em̄ hō, qui hōiem fecerat, ne periret quod fecerat. Sc̄dm̄ hanc disp̄sationē iam uenerat hora natiuitatis, & natus erat, sed nōdū uenit hora passionis. Ideo nōdū passus erat, quia nōdum uenerat hora in quā pati uoluisset. Ideo in cruce legit eum dixisse, dum om̄ia perfectā sunt sc̄dm̄ scripturas p̄phetarū: **Cōsummatū est, & inclinato capite tradidit sp̄m.** Dū uero uoluit, consummata fuerant, quæ de eo scripta sunt. & cōsummatis om̄ibus, potestate propria emisit spiritum. **De turba autem multi crediderūt in eum.** Humiles & pauperes saluos faciebat dñs, principes insaniebant. Et ideo medicum nō solum non agnoscebant, sed etiam occidere cupiebant.

FERIA QVARTA

post Latare, Iohannis IX.

In illo tempore Præteriens Iesus, uidit hominē cæcum à natiuitate. Et reliqua.

EA quippe quæ fecit dñs noster Iesus Chr̄s stua
 penda atque miranda, & opera & uerba sunt.
Opera, quia facta sunt: uerba, quia signa sunt.
 Si ergo qd significet hoc, quod factū est, cogitemus,
 genus humanū est iste cæcus. Hæc em̄ cæcitas cōrigit
 in primo homine per p̄ctm̄, de quo oēs originē du-
 ximus, nō solum mortis, sed etiam iniquitatis. Si em̄
 cæcitas est infidelitas, & illuminatio fides, quem fide
 sem, qñ uenit Christus, inuenit: Ideo euangelista de
 Christo dicit: [Et præteriens Iesus,] Sic præterijt em̄
 Christus, & non in uia p̄ctōrum nostrorū stetit, sicut
 in quadam parabola ipse dñs ait: Venit em̄ Samari-
 tanus secus uiam, qui uenit sanare uulneratū semiui-
 uum. Præterijt cæcum illuminare, qui uulneratus in
 parabola dicit, hic in re gesta cæcus illuminatur. Vi-
 dit ergo hoiem cæcum, non ut cūq; cæcum, sed cæcū
 à natiuitate. Omnes em̄ homines præter illum solum,
 qui ex uirgine natus est, originali p̄ctō cæci. i. cum
 p̄ctō nati sunt, quod ex radice peccati primi parētis
 traxerūt. **Interrogauerunt eū discipuli eius.**
Rabbi. Magistrum appellabant, qui discere deside-
 rabant. Quæstionem quippe dño proposuerunt tan-
 quā magistro. **Quis peccauit hic aut parētes**
eius ut cæcus nasceretur? Respondit Iesus:
Hæc hic peccauit, neq; parentes eius. Quid
 est quod dixit? Si nullus homo sine peccato, nūquid
 parentes huius cæci sine peccato erant? Nunquid
 ipse sine peccato originali natus erat, uel uiuendo ni-
 hil addiderat? Si ergo & parentes eius habuerunt pec-
 catū, & iste habuit p̄ctm̄, quare dñs dixit, [Neq; hic
 peccauit neq; parētes eius,] nisi ad rē respondit, de
 qua interrogatus est, cur cæcus nasceret? **Habebāt au**

tem peccatum parentes eius, sed non in ipso peccatū factū est, ut cæcus nasceretur. Si ergo non peccato parentum factū ē ut cæcus nasceretur, quare cæcus natus est? Audi magistrum docentem, quærit credentē, ut faciat intelligētē: ipse causam dicit, quare sit ille cæcus natus.] Neq; hic peccauit, neq; parētes eius, sed ut manifestentur opera dei in illo.] Non solum quid in hoc tantummodo cæco acturus sim, sed ut manifestetur, quid in cæcitate totius humani generis per me agēdum sit, deinde secutus adiunxit: **De oportet operari opera eius qui misit me, donec dies est.** Memēto quō uniuersam gloriam illi dar, de quo est, quia ille habet filium qui de illo sit, ipse nō habet de quo sit. Quæ sunt opera dñi propter quod uenit filius dei in mundū, nisi cæcitatem humani generis illuminare, uulnerata quæq; sanare, p̄dita requirere, deformia reformare? Sed quid est qd dixit, [Me oportet operari opera eius q misit me, donec dies est?] Venit em̄ nox quando nemo potest operari.] Constat expressum ac diffinitū diem cōmemorasse dñm hoc loco seipsum, i. lumen mundi. [Quā diu (inqr) sum in hoc mūdo, lumen sum mundi.] Ergo ipse operat, quādiu est in hoc mundo. Putamus fratres eum fuisse hic tunc, & modo non hic esse? Si hoc putamus, iā ergo post ascensum dñi facta est nox ista metuenda, ubi nemo possit operari. Si post ascensionem facta ē nox ista, quid est quod ait discipulis suis ascēdēs in cælum, Ecce ego uobiscum sum omnibus diebus usque ad cōsumptionē seculi? qui tunc corporali præsētia fuit in mundo, nunc diuina potētia præsēns est ubiq; in mundo. Audiuius diem, audiamus quæ sit nox ista. Quid igitur? Quid dicemus de nocte ista, qñ

erit, quando nemo poterit operari: Nox ista impiorum erit, nox ista eorum erit, quibus in fine dicitur: Ite ^{Matth. 25} in ignem æternum, q̄ paratus est diabolo & angelis eius. Sed & nox dicta est in flamma ignis. Audi, quia & nox est, quæ de quodam seruo dicitur: Ligatè illi manus & pedes, & projicite eum in tenebras exteriores. Operetur ergo homo, ne illa nocte praueniatur, ubi nemo possit operari. Modo est, ut operetur per dilectionem: & si modo operamur, hic est dies, hic est Christus. Audi promittentem, & ne arbitreris absentem. Ecce ego uobiscum sum oibus diebus usq; ad cõsummationem sc̄i. Ibi em̄ erit nox, ubi nemo possit opari, sed recipere quod operatus est. Aliud est tempus operationis, aliud receptionis. Reddet enim unicuique secū dum opera sua. Audiamus sollicita mente Apostolum nos exhortantem operari. Dicit enim, Dum tempus habemus, operemur bonum. Quid enim Christus dixerit, admonēdo bonos, terrēdo malos, audiuius. Sed uideamus quid fecerit. Hæc cum dixisset, expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & liniuit super oculos eius, & dixit ei: Uade & laua in natatoria Siloæ, quod interpretatur missus. Quid fecit dñs perspiciū est. Illuminatio enim facta est in cæco, sed magnum mysterium cõmendatur in humano genere. Expuit in terram, & ex salua lutum fecit, quia uerbum caro factū est: & unxit oculos cæci. Inūctus erat, & nondum uidebat, mittit illū ad piscinam, quæ uocatur Siloæ. Pertinuit autem ad euangelistam commēdare nobis huius piscinæ intelligentiam, & ait: [Quod interpretatur missus.] Nam quis ē missus agnoscitis. Nisi enim ille fuisset missus, nemo nostrū fuisset ab iniquitate dimissus. Lauit ex-

go oculos in ea piscina, quæ interpretatur missus, baptizatus est in Christo. Si ergo quoniam eum in seipso quodammodo baptizauit, tunc illuminauit: quando inunxit, forlasse catechumenum fecit. Potest quidem aliter atque aliter tanti sacramenti exponi & tractari, profunditas, sed hoc sufficiat charitati uestræ. Vngit catechumenus. i. docetur ut credat in Christum. Mittitur ad piscinam baptismi, ut illuminetur, ut lumen uerum agnoscat, ut remissionem peccatorum accipiat, ut ex filio iræ efficiat filius dei, illuminatusque ueniat prædicare Christum. Itaque vicini, qui uidebant eum prius, quia mendicatus erat, dicebant: Hone hic est qui sedebat et mendicabat. Alii dicebant, quia hic est: alij autem, nequaquam, sed similis est eius. Aperti oculi, uultum mutabant. Ille uero dicebat, quia ego sum. Vox grata, ne damnaretur ingrata. Dicebant ergo ei: Quomodo aperti sunt oculi tui? Respondit: Ille homo qui dicitur Iesus, lutum fecit & unxit oculos meos & dixit mihi: Vade ad natatoriam Silo, & laua. Et abiij, & laui: & uidi. Ecce annunciator factus est gratia, euangelizat, confitetur. Videns cæcus ille confitebatur, & cor impiorum stringebatur: quia non habebant in corde, quod iam habebat in facie. Dixerunt ei: Ubi est ille? Aut, nescio. In his uerbis animus ipsius adhuc inuncto similis erat, nondum utdenti. Sed ponamus fratres tanquam illam inunctionem in animo habuerit, & prædicat, & nescit quem prædicat. Adducunt ergo eum ad pharisæos, qui cæcus fuerat. Erat autem sabbatum, quando lutum fecit Iesus, & aperuit oculos eius. Ite, ergo interrogabant eum pharisæi quomodo uidisset. Ille autem dixit: Lutum mihi posuit super oculos meos,

& laui, & uideo. Dicebāt ergo ex pharisæis quidā. J
 Non oēs, sed quidam: iam em̄ inungebantur quidā.
 Quid ergo dicebant, nec uidentes, nec uncti? **Non
 est iste hō a deo, qui sabbatum non custodit.**
 Ipse potius custodiebat, q̄ sine pctō erat. sabbatum
 spirituale hoc est, non habere pctm̄, Omnis qui facit
 peccatum, seruus est peccati. Sed isti nec uidentes (ut
 dixi) nec inuncti, sabbatum carnaliter obseruabant,
 spiritualiter uiolabant. **Alij dicebant: Quō po-
 test hō peccator hæc signa facere?** Ecce sunt in
 uncti. **Et scissima erat in eis.** Dies ille diuisus erat
 inter lucem & tenebras. **Dicunt ergo cæco itez:**
Tu quid dicis de eo, qui aperuit oculos tu-
os? Quid de illo sentis? Quid existimas? Quid iudi-
 cas? Quærebant quemadmodū homini calumnia-
 rentur, ut de synagoga pelleret, sed a Christo inueni-
 rei. Sed ille constāter qd̄ sentiebat expressit. **Ait em̄:**
Quia ppheta est. Adhuc quidē inūctus in corde,
 nondū dei filiū confitetur, nec mēritur. **Tñ ipse dñs**
de seipso ait: Non est ppheta sine honore, nisi in pa-
tria sua. **Nō crediderunt ergo Judæi de illo,**
 ga cæcus fuisset, & uidisset, donec uocauerunt paren-
 tes eius q̄ uiderat, & interrogauerunt eos, dicentes:
Nic est filius uester, quē uos dicitis, quia cæcus natus
est. Quō ergo nūc uidet? **Rñderunt eis parēres eius,**
 & dixerūt: Scimus qā hic est filius n̄r, & quia cæcus
 natus ē. Quō autē nunc uideat, nescimus: aut q̄s eius
 aperuit oculos, nos nescimus. ipm̄ interrogate, & tatē
 habet, ipse de se loquat̄. **Jq. d. Scimus qā hic filius n̄r**
est, & qā cæcus natus ē, sed iuste cogemur loqui p̄
infante, si ipse, p̄ se loqui nō possit. Iste olim cæcus lo-
quitur, mō uidet. Cæcū a natiuitate nouimus, loquera

Johan. 4

Matth. 9

tem olim scimus, uidentem modo uidemus, Ipsum interrogate, ut instruamini. [Hæc dixerunt parētes eius, quia timebāt Iudæos. Iam em̄ conspirauerāt Iudæi, ut si quis eum cōfiteretur esse Christū, extra synagogam fieret. Propterea parentes eius dixerunt, quæritatem habet, ipsum interrogate. Vocauerunt ergo rursus hominem qui fuerat cæcus, & dixerūt ei: Da gloriam deo.] Quid est, da gloriam deo? Nega quod accepisti. Hoc plane non est deo gloriā dare, sed deū potius blasphemare. Da, inquit, gloriā deo. Nos scimus quia hic homo peccator est. Dirigit ergo eis ille: Si peccator est, nescio. Unū scio, quia cæcus cū essem, nō uideo. Dixerunt ergo ei: Quid fecit tibi, quō aperuit tibi oculos? Et ille iā stomachans aduersum duritiā Iudæorū, & ex cæco uidēs, nō ferens cæcos, [Respondit eis: Dixi uobis iam, & audistis. Quid iterum uultis audire? Nunquid & uos uultis discipuli eius fieri?] Quid est, nunquid, nisi quia ego iā sum? Nunquid & uos iā uideo? sed nō uideo uos uidere. [Maledixerunt ei, & dixerunt: Tu discipulus illius sis.] Tale male dictū sup nos, & sup filios nōs. Maledictum est em̄ si cor discutias, nō si uerba ppendas. Nos autē discipuli Moysi sumus. Nos scimus quia Moysi locutus est deus. Habetis em̄ dñm dicentem: Si crederetis Moysi, crederetis & mihi. De me em̄ scripsit ita: Me sequimini seruum, & dorsum ponitis contra dñm. Respondit ille homo, et dirigit eis: In hoc em̄ mirabile est, quia uos nescitis, yñ sit, et aperuit meos oculos. Scimus autē, quia peccatores deus non audit. Sed si quis dei cultor est, & uoluntatem eius facit, hunc exaudit. Adhuc inunctus loquitur: nam & pētōres ex-

Johan. 9.

audiret deus. Si em̄ pctōres deus nō audiret, frustra ille publicanus oculos in terram demittēs, & pectus suū percutiens, diceret: **Dñe, propitius esto mihi peccatori.** Et per istam confessionē meruit iustificationem, quōd iste cæcus illuminationem. Sed pctōribus laudandum est cor pœnitentiæ lachrymis, ut exaudiantur: & fiat in corde illorū, quod factū est in facie cæci huius, & sentiant deū illos exaudire, qui ut peccatores saluaret, uenit in mundū. **A seculo nō est auditum, quia quis aperuit oculos cæcinit.** **Nisi esset hic a deo, nō poterat facere quicquam.** Libere, cōstanter, & ueraciter. Hæc em̄ quæ facta sunt à dño, à quo fierēt, nisi à deo? Aut qñ à discipulis talia fierent, nisi in eis deus habitaret? **Respondērunt & dixerunt ei: In peccatis natus es totus.** Quid est totus? Cū oculis clausis, sed qui aperuit oculos, saluat & totū. Ipse dabit in corde resurrectionē, q̄ in faciē dedit illuminationē. **In peccatis natus es totus, & tu doces nos.** **Et eiecerunt eum foras.** Ipsi illū magistrū fecerāt: ut dī serēt, toties interrogauerūt: & interrogatū, docentē piecerunt. **Dum ergo audiuit Iesus, quia eiecerunt eum foras, & cum inuenisset eum, dicit ei: Tu credis in filium dei?** Modo lauat faciē cordis. **Respondit: & dixit q̄si adhuc inunctus: Quis est dñe, ut credā in eum?** **Et dixit ei Iesus: Et uidisti eum, & qui loquitur tecum, ipse est.** Tunc p̄stratus adorauit eum.] Deniq̄ iā faciē lota cordis, & mundata conscientia, agnoscens illum non filium Ioseph, quod ante crediderat, sed filium dei quem uidebat, ait: **Credo domine. Sed parum est dicere credo.** Vis uidere qualem credat?] Prociēs ado

rauit eum.] Si deum dei filium non credidisset, quē uidebat, nullatenus adorasset eum. Incumbite ergo orationibus peccatores. Cōfitemini peccata uestra, orate ut deleantur, orate ut minuantur, orate ut uobis proficientibus ipsa deficiant.

FERIA QUINTA
post Latrare Iohannis V.

In illo tempore Dixit Iesus turbis Iudæorum: Pater meus usq; modo operatur, & ego operor. Et reliqua.

Operatur pater & filius, ut naturarū diuersitas permaneat, quæ in prima conditione mundi condita sunt. Ideo dictum est in Psalmis: Qui finxit sigillarim corda eorum. Non incognita animarum genera, sed eiusdem substantiæ animas, quæ in primo homine cōdita est, reformat. Quapropter Psalmista, cum nō solū primordialē mundi creationem, sed & quotidianā creaturæ gubernationē ad laudem creatoris referret, ait inter cætera: Omnia in sapientia fecisti. Si Christum dei uirtutē & dei sapientiā recte confitemur, & omnia in sapientia fecit ac regit deus, constat nimis, quia pater usq; modo operatur, operatur & filius. Ergo pater meus (inquit) non sex solum (ut putatis) diebus primis operatus est, uerum usq; modo operatur, non nouum creaturæ genus instituyendo, sed quæ in principio creauerat, ne deficiat, propagando. Et ego operor, subauditur, usq; modo, cū eocunq; sita disponens, regens, accumulans. Ac si aperte dicat: Quid mihi inuidetis? cur me uituperatis cæci le-

Psalm. 193